

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การใช้แคโรทีนอยด์และแอนโทไซยานินจากดอกไม้เร่งสีกุ้งเครปซ

Application of flower's carotenoid and anthocyanin to enhance color in crayfish

ผศ.ดร. อัจฉรี เรืองเดช และ รศ.ดร. นงนุช เลหาหะวิสุทธิ

สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์และประมง คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้หลักสูตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อสาธารณะ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของ

ประจำปีงบประมาณ 2557

12698003

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการ การใช้แคโรทีนอยด์และแอนโทไซยานินจากดอกไม้เร่งสีกุ้งเครฟิช

Application of flower's carotenoid and anthocyanin to enhance color in crayfish

แหล่งเงิน เงินรายได้คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ประจำปีงบประมาณ 2557

จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 25,000 (สองหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย 1 ปี (1 ตุลาคม 2556 - 30 กันยายน 2557)

ชื่อ-สกุล และพร้อมระบุ หน่วยงานต้นสังกัด

ผศ.ดร. อัจฉรี เรืองเดช E-mail : Kruschar@kmitl.ac.th

รศ.ดร. นงนุช เลาหะวิสุทธิ E-mail : Klnongnu@kmitl.ac.th

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตการประมงสาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์และประมง

คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

โทร. 0-2329-8517 โทรสาร 0-2329-8517

บทคัดย่อ

การศึกษา ผลของอาหารที่ผสมด้วยดอกอัญชันและดอกดาวเรืองต่อการเติบโตและการเพิ่มสีของกุ้งเครฟิช (*Cherax destructor*) โดยทำ 2 กลุ่มการทดลอง คือ กลุ่มที่ 1 ใช้สารสกัดแอนโทไซยานินจากดอกอัญชันปริมาณ 0, 25, 50 และ 100 กรัม/kg อาหาร กลุ่มที่ 2 ใช้สารสกัดแคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรืองปริมาณ 0, 5, 10 และ 20g/kg อาหาร ทำการทดลอง 3 ซ้ำ แต่ละซ้ำจะใช้กุ้งเครฟิช 8 ตัว ทำการเลี้ยงในถังพลาสติก ให้อาหารวันละ 2 มื้อ ทำการทดลอง 90 วัน จากการทดลองพบว่าสารสีในกุ้งของกลุ่มอาหารที่ผสมดอกอัญชันกลุ่มที่มีสารแอนโทไซยานินมากที่สุด คือ กลุ่มที่มีการผสมอาหารด้วยดอกอัญชันที่ 100g มีสารแอนโทไซยานินเท่ากับ $1.07 \pm 0.00 \mu\text{g/g}$ มีการให้สีที่เข้มกว่าในชุดการทดลองอื่นๆ และสารสีในกุ้งของกลุ่มอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองกลุ่มที่มีสารแคโรทีนอยด์มากที่สุด คือ กลุ่มที่มีการผสมอาหารด้วยดอกดาวเรืองที่ 20 g มีสารแคโรทีนอยด์เท่ากับ $4.12 \pm 0.00 \mu\text{g/g}$ มีการให้สีที่เข้มกว่าในชุดการทดลองอื่นๆ ในด้านน้ำหนัก ความยาว และอัตราการรอดพบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติในทุกชุดการทดลอง จากการเปรียบเทียบโดยผลของการทดลองใน 2 กลุ่มการทดลองพบว่ากลุ่มที่ให้อาหารที่ผสมด้วยดอกดาวเรืองที่ 20g/kg อาหาร จะให้สีของกุ้งเครฟิชชนิดนี้เข้มกว่าในกลุ่มการทดลองอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Research Title: Application of flower's carotenoid and anthocyanin to enhance color in crayfish

Researcher : Assoc. Prof. Uscharee Ruangdej

Assist. Prof. Nongnuch Laohavisuti

Faculty : Faculty of Agricultural Technology **Program:** Fisheries Science

Division : Animal Production Technology and Fisheries

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Ladkrabang, Bangkok

Abstract

Effects of feeding natural colorants from butterfly pea and marigold petal on crayfish were studied in two experiments. In the first experiment, crayfish were fed by four levels of anthocyanin, using crude water extract from butterfly pea 0, 25, 50 and 100 g/kg-feed. In the second experiment, ethanoic extracted from marigold flower of 0, 5, 10 and 20 g/kg in feed is used to evaluate effect of carotenoid. Both experiments were conducted for 90 days with 8 crayfish and 3 replications each. Crayfish were fed twice a day. The first experiment presented that the color of crayfish fed with butterfly pea 100 g/kg showed more blue color than the others while anthocyanin analysis from whole body was the highest 1.07 $\mu\text{g/g}$ ($p < 0.05$). In the other experiment, crayfish in group of marigold 20 g/kg-feed had the highest deep blue color and body carotenoid content was 41.2 $\mu\text{g/g}$ ($p < 0.05$). There was no significant difference on weight, length and survival rate when feeding crayfish with natural colorants ($p > 0.05$). The present results demonstrate that crayfish color could be stimulated by supplement with flowers colorant sources in diet. Our data indicates that the most appropriate dietary doses of butterfly pea and marigold for pigmentation of crayfish are 100 mg/g and 20 mg/g, respectively.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน!! เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	III
สารบัญตาราง	IV
สารบัญภาพ	V
คำนำ	1
ตรวจเอกสาร	2
อุปกรณ์และวิธีการ	9
ผลการทดลองและวิจารณ์	13
สรุป	26
เอกสารอ้างอิง	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ III เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	น้ำหนักเฉลี่ย และอัตราการเติบโตจำเพาะของกุ้งเครฟิชในอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับต่างๆ	13
2	น้ำหนักเฉลี่ย และน้ำหนักเพิ่มของกุ้งเครฟิชในอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับต่างๆ	14
3	ความยาวเฉลี่ย และความยาวเพิ่มของกุ้งเครฟิชในอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับต่างๆ	15
4	ความยาวเฉลี่ย และความยาวเพิ่มของกุ้งเครฟิชในอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับต่างๆ	15
5	อัตราการรอดของกุ้งเครฟิชที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับต่างๆ	17
6	อัตราการรอดของกุ้งเครฟิชที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับต่างๆ	17
7	ปริมาณสารแอนโทไซยานินผสมอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ความเข้มข้นต่างๆ	21
8	ปริมาณสารแคโรทีนอยด์ผสมอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ความเข้มข้นต่างๆ	22
9	สารสีในกุ้งของอาหารที่ผสมดอกอัญชันและดอกดาวเรือง	24

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กิ้งเดือ (<i>Cherax destructor</i>) ที่ใช้ในการทดลอง	2
2	ชั้นเปลือกของสีที่ซับซ้อน (B) การแสดงออกของCRCNในเปลือกของกิ้ง (c)	3
3	ลักษณะกิ้งที่อยู่ในถังพื้นหลังสีขาว(a) และกิ้งที่อยู่ในถังพื้นหลังสีดำ(b)	5
4	อัตราการเจริญเติบโตจำเพาะของกิ้งแคโรทีนในอาหารที่ผสมด้วยดอกอัญชันและดอกดาวเรือง	14
5	ความยาวที่เพิ่มขึ้นของกิ้งแคโรทีนในอาหารที่ผสมดอกอัญชันและดอกดาวเรือง	16
6	อัตราการรอดของกิ้งแคโรทีนที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกอัญชันและดอกดาวเรืองที่ระดับความเข้มข้นต่างๆ	18
7	เปรียบเทียบสีกิ้งแคโรทีนระหว่างการทดลองหลังจากที่ให้อาหารเป็นเวลา 12 สัปดาห์ โดยให้อาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับต่างกัน (control:อาหารสำเร็จรูปที่ไม่ผสมอัญชัน, B100:ผสมอัญชัน 100 กรัม, B50:ผสมอัญชัน 50 กรัม, B25:ผสมอัญชัน 25 กรัม)	19
8	เปรียบเทียบสีกิ้งแคโรทีนระหว่างการทดลองหลังจากที่ให้อาหารเป็นเวลา 12 สัปดาห์ โดยให้อาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับต่างกัน (control:อาหารสำเร็จรูปที่ไม่ผสมดาวเรือง, M20:ผสมดาวเรือง 20 กรัม, M10:ผสมดาวเรือง 10 กรัม, M5:ผสมดาวเรือง 5 กรัม)	20
9	ปริมาณสารแอนโทไซยานินก่อนผสมและหลังผสมอาหารที่มีอยู่ในอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับความเข้มข้นต่างๆ	22
10	ปริมาณสารแคโรทีนอยด์ก่อนผสมและหลังผสมอาหารที่มีอยู่ในอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับความเข้มข้นต่างๆ	23
11	ลักษณะของกิ้งเดือที่ใช้ในการทดลอง :ลักษณะการออกไข่ของแม่พันธุ์กิ้งเดือ (ภาพa,b) ลักษณะกิ้งเดือที่ทดลองในระยะเวลา 90 วัน (ภาพ c)	24
12	ลักษณะของพ่อแม่พันธุ์กิ้งเดือ: พ่อพันธุ์กิ้งเดือ(a) แม่พันธุ์กิ้งเดือ(b)	25

บทที่ 1

บทนำ

การเลี้ยงกุ้งสวยงามได้รับความนิยมและความสนใจจากกลุ่มผู้เลี้ยงเป็นจำนวนมาก ซึ่งกุ้งสวยงามมีหลายชนิด เช่น กุ้งแคระ กุ้งเครฟิช กุ้งเชอร์รี่ หนึ่งในจำนวนกุ้งที่นิยมเลี้ยงในปัจจุบัน คือ กุ้งเครฟิช กุ้งเครฟิชนั้นแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม *Procambarus clarkii* และกลุ่ม *Cherax* ซึ่งกลุ่ม *Cherax* นั้นมีกุ้งอยู่ในกลุ่มนี้หลายชนิด แต่ชนิดที่จะทำการศึกษาคือ *Cherax destructor* มีรูปร่างและมีสีสันสวยงาม ลำตัวมีลักษณะเป็นสีน้ำเงินจึงเป็นจุดที่ดึงดูดความสนใจจากกลุ่มผู้ที่ยอมเลี้ยงได้เป็นอย่างมาก และพบว่าผู้เลี้ยงส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงกุ้งที่มีสีเข้มสดมากกว่ากุ้งที่มีสีซีด ผู้เพาะเลี้ยงจึงได้หาวิธีการที่จะทำให้กุ้งมีสีเข้มสด ซึ่งทางเลือกหนึ่งที่ใช้ในการแก้ปัญหาที่สีซีด คือ การเลี้ยงกุ้งด้วยอาหารที่มีการผสมสารเร่งสี โดยสารสีที่นำมาผสมอาหารให้กุ้งกินควรเป็นสารสีที่ได้จากธรรมชาติ เพราะจะทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าสารสีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศซึ่งมีราคาแพง จึงได้หาพืชที่มีราคาถูกที่เป็นแหล่งสารสีตามธรรมชาติและหาได้ง่ายมาใช้ในการทดลองนี้ คือ ดอกอัญชันที่มีปริมาณแอนโทไซยานินและดอกดาวเรืองที่มีปริมาณแคโรทีนอยด์ ซึ่งคาดว่าจะทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าการใช้สารสีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

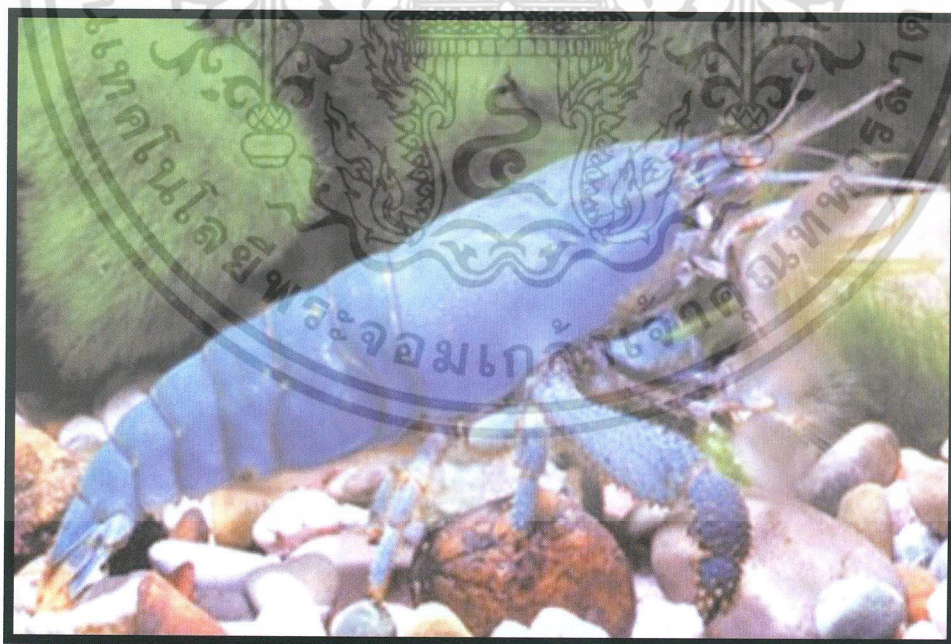
- 1.1 ศึกษาผลของอาหารที่ผสมสารสกัดจากดอกอัญชันและดอกดาวเรืองต่อการเติบโตของกุ้งเครฟิช (*Cherax destructor*)
- 1.2 ศึกษาผลของอาหารที่ผสมสารสกัดดอกอัญชันและดอกดาวเรืองต่อการเพิ่มสีของกุ้งเครฟิช (*Cherax destructor*)

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ลักษณะกุ้งเดส (Destructor)

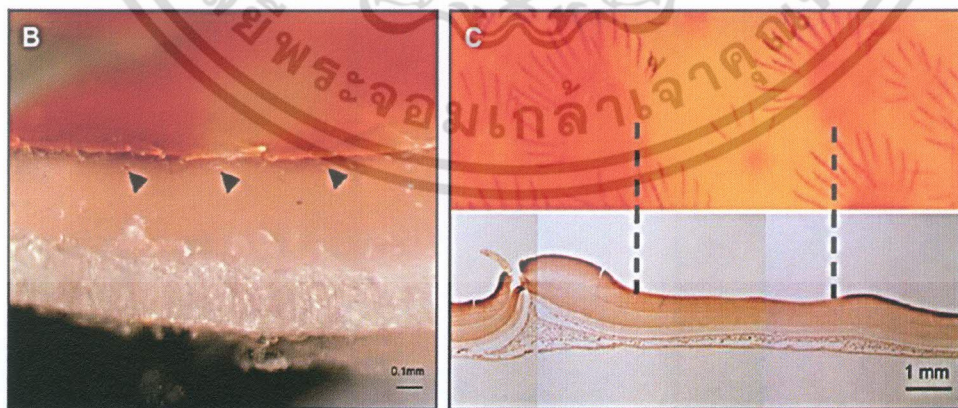
Austin et al.(1997) กล่าวไว้ว่ากุ้งเดสมีถิ่นกำเนิดมาจากแถบออสเตรเลียซึ่งบริเวณนี้มีสัตว์น้ำจืดที่มีความหลากหลายและมีกุ้งน้ำจืดที่อาศัยอยู่ 3 ชนิด คือ *Cherax erichson*, *Cherax destructor clark* และ *Cherax renuimanus* ซึ่งเพาะเลี้ยงเพื่อการพาณิชย์และเพื่อการทดลอง และยังเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณนี้ ในแถบตะวันตกและตะวันออกของออสเตรเลียเรามักจะพบกุ้งสายพันธุ์ *C. destructor clark* (ภาพที่ 1) และ *C. renuimanus* และเมื่อเร็วๆ นี้อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงยังได้ผลิต *C. quadricarinatus*, *Cherax erichson* และ *Cherax destructor clark* เพิ่มขึ้นและมีการส่งออกต่างประเทศจำนวนมากเพื่อใช้สำหรับการเพาะเลี้ยงในเชิงพาณิชย์และการทดลอง การวิจัย โดยมุ่งเน้นทางด้านโภชนาการและความต้องการอาหารของกุ้งสายพันธุ์นี้ กุ้งชนิดนี้จัดอยู่ใน Phylum Arthropoda ชั้น Malacostraca อันดับ Decapoda วงศ์ Astacoidea (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กุ้งเดส (*Cherax destructor*) ที่ใช้ในการทดลอง

2.2 สีภายในเปลือกกุ้ง

Wade et al.(2009) กล่าวว่าสีเปลือกของสัตว์มีหลายรงควัตถุและสามารถปรากฏเป็น carotenoids ได้ซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับมาจากการสะสมอาหารของกุ้ง หรือมีความสัมพันธ์ทางชีวภาพกับการสังเคราะห์ปฏิกิริยาทางโมเลกุล ซึ่งมีโปรตีนที่สร้างสารประกอบ carotenoprotein อยู่ภายในเปลือกของกุ้งเครพิช จากการศึกษาโปรตีนชนิดนี้พบว่า มี multimeric-crustacyanin (a-CRCN) โมเลกุลขนาดใหญ่ที่ซับซ้อน ประกอบด้วย octomer จาก dimeric B-crustacyanin subunits (b-CRCN) เป็น dimer ที่เกิดขึ้นจากทั้งสองประเภทของ crustacyanin subunits (CRCN) ซึ่งโมเลกุลทั้งสองของ astaxanthin ประกอบด้วยสารเชิงซ้อนของ CRCN ในการศึกษาเราได้คัดเลือกช่วงของสัตว์จากหลากหลาย phyla สำหรับการปรากฏตัวของ CRCN โดยใช้วิธีทางชีวเคมีโมเลกุล การศึกษาลำดับยีนใน CRCN carotenoids ที่ใช้กันทั่วไปในสัตว์หลายเซลล์ เพื่อใช้ในการผลิตสีของกุ้งจะขึ้นอยู่กับชนิดของโปรตีนที่เฉพาะเจาะจง ในตัวอย่างเช่น crustacyanin (CRCN) และ carotenoid astaxanthin ในการทดลองจะใช้เปลือกสีของกุ้งมังกร *Panulirus cygnus* ทำงานร่วมกันทางชีวเคมีผ่านการสำรวจทางพันธุกรรม และศึกษาการกระจายตัวของโมเลกุล CRCN แสดงให้เห็นความแตกต่างของ CRCN ในเปลือกสีของกุ้ง การแสดงออกของ CRCN ในกุ้ง *Panulirus cygnus* ของ การตรวจสอบการกระจายของโปรตีนภายในเยื่อบุผิว CRCN และในชั้นเปลือกที่แตกต่าง epicuticle, exocuticle และ endocuticle immunostaining CRCN ข้อมูลเหล่านี้บ่งบอกถึงสีเปลือกและรูปแบบที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับการสะสมของ CRCN (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ชั้นเปลือกของสัตว์ที่ซับซ้อน (B) การแสดงออกของ CRCN ในเปลือกของกุ้ง (c)

ที่มา: Wade et al. (2009)

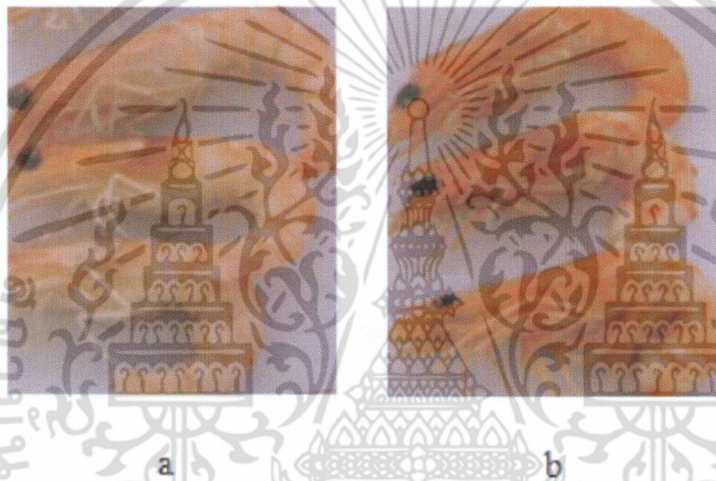
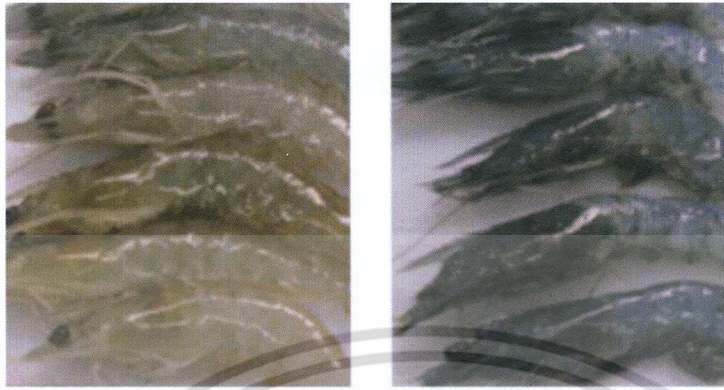
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อสีของกุ้งเทศ

Parisenti et.al.(2011) ได้ศึกษาถึงลักษณะที่สำคัญของสีในกุ้งเครฟิช โดยพบว่าลักษณะกุ้งเครฟิชที่มีสีเข้มจะเป็นที่ยอมรับของตลาด และพบว่าลักษณะของสีที่ได้มีแหล่งที่มาจากสารสีในแคโรทีนอยด์และแอสตาแซนทิน สารสีแคโรทีนอยด์ที่ได้มาจากการสังเคราะห์แคโรทีนอยด์ในอาหารและสภาพแวดล้อมที่กุ้งอาศัยอยู่ ซึ่งอาหารที่มีแคโรทีนอยด์ผสมอยู่จะช่วยทำให้สีของกุ้งเครฟิชเข้มขึ้นและแคโรทีนอยด์ยังเป็นแหล่งรวมวิตามินที่ช่วยเพิ่มอัตราการรอด เพิ่มน้ำหนักและช่วยเพิ่มความต้านทานต่อไวรัสในโรคจุดขาวอีกด้วย ทั้งนี้สีที่ได้ก็ขึ้นอยู่กับปริมาณแคโรทีนอยด์ที่ได้รับ แต่การได้รับสารสีจากแคโรทีนอยด์ที่มีการเสริมในอาหารมีค่าใช้จ่ายที่สูง จึงได้หาแนวทางแก้ไขโดยใช้สภาพแวดล้อมเพื่อมาช่วยทำให้สีของกุ้งมีสีเข้มขึ้น

2.3.1 สภาพแวดล้อม

Parisenti et.al.(2011) ได้ทำการทดลองจากสภาพแวดล้อมที่กุ้งอาศัยอยู่โดยนำกุ้ง *Litopenaeus vannamei* มาชั่งน้ำหนัก 8 ± 1.2 กรัม และนำกุ้ง 500 ตัวเก็บไว้ในถังสองถัง (สีดำและสีขาว) สุ่มกุ้งมา 30 ตัวจากถังสีขาวแต่ละถังและวางไว้ในถังสีดำ และถูกเก็บไว้ที่อุณหภูมิของน้ำ $28 \pm 2^\circ \text{C}$ และวัดวันละสองครั้ง กุ้งจะถูกเก็บไว้ในถังที่มีความเหมาะสมในระบบกลางวัน (12 ชั่วโมงในความมืด) และนำกุ้งมาทดลองสูตรอาหารสามครั้งต่อวันโดยเติม carotenoid ในอาหาร 3 ppm วิเคราะห์ได้โดยการมองเห็นใน Spectrophotometer หลังจาก 30 วันนำกุ้ง 10 ตัว ออกจากถังและวางลงในถังที่มีน้ำและน้ำแข็งเป็นเวลา 5 นาทีจนตายและเอาออกไปเก็บไว้ในน้ำแข็งสำหรับการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ใช้ตัวอย่างกุ้ง 10 ตัวต่อถังเป็นสองตัวอย่างจากถังสีดำและตัวอย่างสำหรับถังสีขาว สีกุ้งคือสีก่อนสุกและหลังการทำให้สุก เพื่อประเมินผลที่เหมาะสม โดยใช้ colorimeter และวัดค่าจากสามส่วนในร่างกายของกุ้ง (หัว ,กลาง,หาง) และเกิดสีในระบบเป็น L^* (ความสว่าง), a^* (สีแดง), b^* (สีเหลือง) ที่ $25 \pm 1^\circ \text{C}$ การวัดสีในกุ้งดิบและกุ้งสุกดูจากโครงสร้างกล้ามเนื้อและเปลือกภายนอก เพื่อที่จะตรวจสอบสีของกุ้ง (เมื่ออยู่ในธรรมชาติ) และ(เมื่อสุก) และทำการสกัด carotenoids การเปลี่ยนกล้ามเนื้อของกุ้งสุกและ cephalothorax carotenoid ที่ได้มีความเข้มขึ้นโดยวัดจากspectrophotometrically ที่ 470 นาโนเมตรและนำมาคำนวณตามสมการ ($y = 0.1847x$; $R^2 = 0.9951$) การวิเคราะห์ astaxanthin โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบโดยใช้ one tailed t- test ถูกนำมาใช้สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ผลที่ได้พบว่ากุ้งที่อยู่ในถังที่มีพื้นหลังสีดำจะมีสีน้ำเงิน แต่กุ้งที่อยู่ในถังที่มีพื้นหลังสีขาวจะมีสีเทา (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ลักษณะกุ้งที่อยู่ในถังพื้นหลังสีขาว (a) และกุ้งที่อยู่ในถังพื้นหลังสีดำ (b)

ที่มา: Parisenti et al. (2011)

2.3.2 อาหาร

Wade et al.(2008) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงสีในครัสเตเชียเกิดขึ้นโดยการเปลี่ยนแปลงใน chromatophores หรือโดยการเปลี่ยนแปลงสีใน exoskeletal นอกเหนือจากชนิดและปริมาณของการกิน carotenoid สิ่งแวดล้อมก็เป็นปัจจัยเช่นสีของพื้นผิวพื้นหลัง ความเข้มแสงของไฟ และอุณหภูมิยังสามารถเปลี่ยนแปลงสรีรวิทยาของสีในครัสเตเชียได้ การศึกษาที่น่าสนใจนำกุ้งมังกร *Panulirus cygnus* ขนาดความยาวกระดอง 65-85 มิลลิเมตรที่อาศัยอยู่ในแนวปะการังใกล้ฝั่งและในช่วง 3-4 สัปดาห์จะมีการลอกคราบสูง โดยเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนสีจากสีแดงเป็นสีชมพูอ่อน โดยในวัยอ่อนและวัยโตจะเรียกว่า 'Prewhites' และระยะวัยอ่อนที่อพยพย้ายถิ่นเป็นสีชมพูเรียกว่า 'white' เมื่อถึงน้ำลึกกุ้งมังกรสีขาวจะค่อยๆ กลับเป็นปกติและเติบโตพร้อมที่จะสืบพันธุ์ได้ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงสีนี้มีความคิดเห็นว่าจะเกิดจาก carotenoids การเปลี่ยนแปลงมีการปรับตัวจากสีตั้งต้น การถูกกระตุ้นในสีของเปลือก ปัจจัยจากสภาพแวดล้อม เช่นปริมาณ carotenoid ในอาหาร สีพื้นหลังพื้นผิว ความเข้มแสงของความยาวคลื่นแสงที่ตกกระทบกับแสง ใน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษานี้ เราได้วัดผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่มีปัจจัยสองตัวแปรคืออาหารและสีพื้นหลังสีเปลือกในช่วง Prewwhite และ white phase เพื่อดูระยะลอกคราบโดยใช้ระบบของไนต์สี $L^* a^* b^*$ ระบบนี้จะวัดสีของตัวอย่างเกี่ยวกับขนาดของค่าสีและความเข้มของสี ค่าของสี (L^* แทนด้วยความสว่าง) 0 (สีดำ) 100 (สีขาว) สีมีสององค์ประกอบที่แยกความแตกต่างสีที่ตรงข้ามกัน คือ a^* ซึ่งหมายถึงสีแดงสีเขียวและ b^* ซึ่งหมายถึงระดับสีน้ำเงินสีเหลือง การลอกคราบจะแสดงปริมาณของเฉดสี, a^* บวกจะเป็นสีแดง, a^* ลบจะเป็นสีเขียวและ b^* บวกจะเป็นสีเหลือง b^* ลบจะเป็นสีฟ้า เทคโนโลยีนี้ได้ถูกดัดแปลงนำมาใช้ในการประเมินการเปลี่ยนแปลงสีในกุ้งมังกรเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ผลคือสภาพแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องในการปรับเปลี่ยนสีเปลือกกุ้ง ปัจจัยอื่นๆทางด้านสิ่งแวดล้อมทำให้สัตว์เหล่านี้ที่อยู่ภายใต้สภาวะควบคุมของ แสง สว่าง อุณหภูมิ และอาหารข้อมูลนี้มีความเด่นชัดว่าสภาพแวดล้อมจะถูกเหนี่ยวนำโดยการเปลี่ยนแปลงระดับโมเลกุลในการตอบสนองทางสรีรวิทยาของการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม

2.4 แหล่งสารสีจากธรรมชาติ

2.4.1 แอนโทไซยานิน

Lazze et al. (2004) กล่าวว่าไว้วาแอนโทไซยานิน เป็นรงควัตถุหรือสารสี (pigment) ที่ให้สีแดงม่วง และน้ำเงิน ใช้เป็นสารให้สี (coloring agent) ธรรมชาติในอาหาร โมเลกุลของ แอนโทไซยานิน (anthocyanins) จัดอยู่ในกลุ่มสารประกอบฟีนอล (phenolic compounds) กลุ่มพอลิฟีนอล (polyphenol) แอนโทไซยานิน เป็นสารสีที่พบได้ทั่วไปในดอกไม้ ผลไม้บางชนิด ใบหรือลำต้นของพืชบางชนิดที่มีสีตั้งแต่สีแดงถึงน้ำเงินเข้ม ในสภาพที่เป็นกรดมีค่า pH ต่ำกว่า 3 (เป็นกรดสูง) จะทำให้แอนโทไซยานินมีสีแดง ในสภาพที่ค่อนข้างเป็นกลาง หรือมีค่า pH ประมาณ 7-8 แอนโทไซยานินจะมีสีม่วง และเมื่อสภาพเป็นเบสหรือมีค่า pH มากกว่า 11 (เป็นเบสสูง) แอนโทไซยานินจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน

2.4.1.1 การคงตัวของสารแอนโทไซยานิน

Hiemori et al. (2009) ได้ศึกษาองค์ประกอบและความเสถียรทางความร้อนของแอนโทไซยานินใน black rice แอนโทไซยานิน 6 ชนิดถูกนำมาวิเคราะห์โดยเครื่อง HPLC-PDA และ LC-(ESI) MS/MS พบว่า แอนโทไซยานินที่พบมากที่สุดคือ cyanidin-3-glucoside (572.47 ไมโครกรัมต่อกรัม คิดเป็น 91.13% ของปริมาณแอนโทไซยานินทั้งหมด) และ peonidin-3-glucoside (29.78 ไมโครกรัมต่อกรัม คิดเป็น 4.74 % ของปริมาณแอนโทไซยานินทั้งหมด) รองลงมาคือ cyaniding-dihexoside isomer 3 ไอโซเมอร์ และ hexoside อีก 1 ชนิด นอกจากนี้ความเสถียรทางความร้อนของแอนโทไซยานินที่ประเมินจากการหุงข้าวและความดันที่ใช้ พบว่าวิธีการทั้งหมดของกระบวนการหุงข้าว black rice เป็นสาเหตุทำให้ปริมาณของแอนโทไซยานินลดลง โดยความดันที่ใช้ในการหุงข้าวเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้ปริมาณของ cyanidin-3-glucoside

ลดลง ในขณะที่ปริมาณของ protocatechuic acid มีการเพิ่มขึ้นอีก 2.7-3.4 เท่า ในทุกวิธีการของกระบวนการหุงข้าว ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการหุงข้าว black rice เป็นสาเหตุให้เกิดการสลายตัวของ cyanidin-3-glucoside และการเกิดของ protocatechuic acid ขึ้นพร้อมกัน Mori et al. (2007) ได้ศึกษาการสูญเสียแอนโทไซยานินในองุ่นแดงที่อุณหภูมิสูง คือ อุณหภูมิ 35 องศาเซลเซียส และ 25 องศาเซลเซียส (control) พบว่า ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสจะมี 3- monoglucoside, 3-acetylglucoside และ 3-p-coumaroylglucoside ซึ่งเป็นอนุพันธ์ของ delphinidins, cyanidins, petunidins, peonidins และ malvidins อยู่ในปริมาณมาก แต่เมื่ออุณหภูมิเพิ่มขึ้นเป็น 35 องศาเซลเซียส พบว่าแอนโทไซยานินแต่ละชนิดมีปริมาณลดลง ยกเว้นอนุพันธ์ของ malvidins ได้แก่ 3-glucoside, 3-acetylglucoside และ 3-p-coumaroylglucoside อาจเป็นเพราะว่ายีนที่ได้จากข้าวสังเคราะห์นั้นไม่สามารถต้านการสลายตัวได้ที่อุณหภูมิ 35 องศาเซลเซียส และความเสถียรของแอนโทไซยานินที่สกัดจากมะเขือเทศม่วงและแดงสด พบว่า pH และอุณหภูมิมีผลต่อความเสถียรน้อยกว่าความเข้มข้นของแคโรทีนอยด์และองุ่น เยื่อกระดาษเบอร์รี่จากธรรมชาติและผ่านการพาสเจอร์ไรซ์จะไม่ไวต่อการเปลี่ยนสีของแอนโทไซยานินระหว่างกระบวนการผลิตและบรรจุกระป๋อง แต่สีจะจางไปภายหลังจากเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส นาน 50 วัน ทั้งนี้อุณหภูมิยังมีผลต่อการเปลี่ยนสีของแอนโทไซยานิน เนื่องจากสัดส่วนของ cyanidin และ pelargonidin 3-glycoside ในน้ำผลไม้ราสเบอร์รี่แดงเข้มข้นและภายหลังจากเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส นาน 3 เดือน พบว่า แอนโทไซยานินมีการเปลี่ยนสี ขณะที่การเก็บรักษาที่อุณหภูมิ -20 องศาเซลเซียสมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย

2.4.1.2 แหล่งของสารแอนโทไซยานิน

อัญชัน (Butterflypea) เป็นพืชในตระกูล Leguminosae และตระกูลย่อย Papilionoideae มีชื่อวิทยาศาสตร์ คือ *Clitoria ternatea* Linn. มีชื่อสามัญเรียกกันหลายชนิด คือ Butterfly Pea และ Blue Pea มีชื่อไทยพื้นเมือง เรียกว่า อัญชัน (กลาง) แดงชัน และเอื้องชัน (เหนือ) ดอกอัญชันมีลักษณะทั่วไป คือ เป็นไม้เถาเลื้อย (grasper) ใช้ยอดพันแบบ twiner มีถิ่นเดิมอยู่ในปานามา อินเดีย และหมู่เกาะโมกุลละ เป็นพืชที่โตเร็ว ขึ้นง่าย ขึ้นได้ดีในดินร่วนลักษณะของดอกมีสีขาว ฟ้ำ และม่วง ดอกเดี่ยวหรือออกเป็นคู่ตามซอกใบ รูปดอกถั่ว มีทั้งดอกชั้นเดียวและดอกซ้อน กลีบดอก 5 กลีบ ดอกชั้นเดียวกลีบชั้นนอกมีขนาดใหญ่กลางกลีบสีเหลือง ส่วนกลีบชั้นในขนาดเล็ก แต่ดอกซ้อนกลีบดอกมีขนาดเท่ากัน ชั้นเวียนเป็นเกสรตัวผู้ ดอกบานเต็มที่กว้าง 2-2.5 ซม. ออกดอกได้ตลอดทั้งปี พบขึ้นกระจายอยู่ทั่วไปในหลายพื้นที่ มีสภาพที่แตกต่างกัน ทั้งในดินร่วนปนทราย ดินเหนียว และดินทราย (เกียรติศักดิ์ , 2535) สีน้ำเงินจากดอกอัญชันจัดเป็นสารกลุ่มแอนโทไซยานิน (anthocyanins) ประกอบด้วยส่วนของอะกลัยโคน เรียกว่า เดลฟินิดิน และส่วนของน้ำตาลที่เป็น D-glucose ผลของการต่อของน้ำตาล ที่ตำแหน่ง -OH ต่างๆ กันของเดลฟินิดินและผลจากการเติม side chain เช่น malonyl group และ 25 p-coumaroyl group ส่งผลให้สารแอนโทไซยานินในสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากดอกอัญชันมีความหลากหลาย นักวิจัย ชาวญี่ปุ่นได้แยกสารเคมี ออกจากดอกอัญชัน พบว่าสารเคมีที่พบ ในดอกอ่อนจะมีความหลากหลาย มากกว่าดอกแก่ สารเคมีที่รายงานว่าพบในดอกอัญชัน ได้แก่ ternatins (A3, B2, B4, C1, C5, D2, D3) และ preternatins (A4, C4) ด้วยเหตุที่สารเคมีจากดอกอัญชันมีน้ำตาลเป็น องค์ประกอบอยู่หลายโมเลกุลทำให้มีคุณสมบัติละลายน้ำได้ดี และสีจากดอกอัญชันเปลี่ยนแปลงไปตาม สภาวะความเป็นกรด-ด่าง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะขึ้นอยู่กับความสมดุลระหว่างอิออนของสารที่ปรากฏอยู่ใน สารละลาย (จุไรทิพย์, 2545) Terahara et.al.(1998) ศึกษาแอนโทไซยานินในดอกอัญชัน ซึ่งพบ ternatins ใหม่อีก 5 ชนิดที่แยกได้จากดอกอัญชันโดยดูโครงสร้างซึ่งตรวจวิเคราะห์ทางเคมีใช้วิธี spectroscopic พบว่า delphinidin 3-malonyl G ที่เป็น 3'-GCG-5'-GCG, 3'-GCG-5'-GC, 3'-GCGCG-5'-GC, 3'-GCGC-5'-GCG และ 3'-GCGC-5'-GC ซึ่ง G เป็น D-glucose และ C เป็น p-coumaric acid และพบ ternatins ใหม่อีก 8 ชนิดที่แยกได้จากดอกอัญชันโดยใช้วิธี UV-vis และ FABMS พบว่า delphinidin 3-malonyl G ที่มีโครงสร้าง เป็น 3'-GCGC-5'-G, 3'-GCGCG-5'-G, 3'-GC-5'-G, 3'-GCG-5'-G, 3'-G-5'-G และ 3'-GC-5'-GC และ delphinidin-3-glucoside ซึ่งมี 3'-GCG-5'-GCG, 3'-GCG-5'-G โดยที่ G เป็น D-glucose และ C เป็น p-coumaric acid

2.4.2 แคโรทีนอยด์

การทดลองการใช้สารสีในกลุ่มของแคโรทีนอยด์ ได้แก่ เบต้าแคโรทีน , แคนทาแซนทิน, ซีแซน ทิน และแอสตาแซนทินที่ได้จากมาจากแหล่งธรรมชาติ (ยีสต์, แบคทีเรีย, พืช และพวกครัสเตเชียน) มาผสมใน อาหารเพื่อใช้ในการเร่งสีผิวของปลาและพวกครัสเตเชียน (Wang et al., 2006) แต่สารสีในกลุ่มแคโรทีนอยด์ที่ ใช้ในปลาสวยงามมีราคาแพงจึงได้มีการศึกษาค้นคว้าสารสีแหล่งอื่น ๆ นำมาใช้ทดแทน พบได้ทั่วไปในพืช ผัก ผลไม้และดอกไม้ เช่น พริกแดง (Red pepper) และ ดอกดาวเรือง (Marigold flower) (Buyukapar et al., 2005) ดอกดาวเรืองเป็นพืชดอกที่พบได้ใน ทั่วไปหาซื้อได้ง่ายและมีจำนวนมาก (Ezhill et al., 2008) โดยทั่วไปดอกดาวเรืองมีหลากหลายสี เช่น ขาวนวล, เหลือง, เหลืองอ่อน, เหลืองทอง และ สีส้ม (ภาพที่ 7) โดย ส่วนที่จะนำมาใช้คือส่วนของกลีบดอก เนื่องจากบริเวณส่วนของกลีบดอกมีสารสีที่ชื่อว่า แคโรทีนอยด์เป็น จำนวนมาก ซึ่งแคโรทีนอยด์เป็นกลุ่มของสารสีที่พบในพืช ให้สีเหลือง , ส้ม และส้มแดง จึงได้มีการนำสาร แคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรืองมาใช้ในการเร่งสีปลา ซึ่งจะช่วยให้ต้นทุนการผลิตปลาลดลง (Lewis et al., 1998)

บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการ

3.1 วางแผนการทดลอง

การทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม ตามแผนการทดลองแบบ CRD (Completely Randomized Design) โดยทดสอบจากชนิดของพืช 2 ชนิด คือ กลุ่มที่ 1 ใช้สารสกัดแอนโธไซยานินจากดอกอัญชันในการผสมอาหารกึ่ง กลุ่มที่ 2 ใช้สารสกัดแคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรืองในการผสมอาหารกึ่ง โดยมีปัจจัยคือระดับความเข้มข้นของสารสกัดจากดอกอัญชัน 3 ระดับ และระดับความเข้มข้นของสารสกัดจากดอกดาวเรือง 3 ระดับ ได้แก่

- ชุดการทดลองที่ 1 อาหารกึ่งที่เป็นกลุ่มควบคุม
- ชุดการทดลองที่ 2 อาหารที่ผสมด้วยสารสกัดแอนโธไซยานินจากดอกอัญชัน 25g/อาหาร 1 kg
- ชุดการทดลองที่ 3 อาหารที่ผสมด้วยสารสกัดแอนโธไซยานินจากดอกอัญชัน 50g/อาหาร 1 kg
- ชุดการทดลองที่ 4 อาหารที่ผสมด้วยสารสกัดแอนโธไซยานินจากดอกอัญชัน 100g/อาหาร 1 kg
- ชุดการทดลองที่ 5 อาหารที่ผสมด้วยสารสกัดแคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรือง 5g/อาหาร 1 kg
- ชุดการทดลองที่ 6 อาหารที่ผสมด้วยสารสกัดแคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรือง 10g/อาหาร 1 kg
- ชุดการทดลองที่ 7 อาหารที่ผสมด้วยสารสกัดแคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรือง 20g/อาหาร 1 kg
- ทำการทดลองชุดละ 3 ซ้ำ ซ้ำละ 8 ตัว

3.2 การเตรียมสัตว์และพืชทดลอง

- 3.2.1 ลูกกุ้งเครย์ฟิช (*Cherax destructor*) น้ำหนักเฉลี่ยประมาณ 0.47 กรัม ความยาวเฉลี่ยประมาณ 2.5 เซนติเมตร จำนวน 168 ตัว จาก จ.ชลบุรี
- 3.2.2 ดอกดาวเรือง (*Tagetes erecta* Linn) กลีบดอกสีเหลือง ชื่อจากตลาดไทย จ.ปทุมธานี
- 3.2.3 ดอกอัญชัน (*Clitoria ternatea* L.)

3.3 วิธีการทดลอง

3.3.1 การทำอาหาร

1. การเตรียมผงจากดอกอัญชัน นำดอกอัญชันมาล้างน้ำให้สะอาด แล้วนำไปอบอุณหภูมิ 60°C เป็นเวลา 2 ชั่วโมง เมื่อแห้งแล้วนำมาบดด้วยเครื่องบด ซึ่งผงอัญชัน 7.5 g 15 g และ 30 g ผสมกับน้ำในอัตราส่วน 1 g:20ml นำไปต้มให้เดือด กรองเอาส่วนน้ำ 180 ml ผสมกับอาหารกึ่งเบอร์ 0 ปริมาณ 300 g คลุกให้เข้ากัน นำเข้าเครื่องอัดอาหารอัตโนมัติที่อาหารเป็นท่อนๆ ให้มีขนาดพอเหมาะกับการที่ต้องการ อบที่ 60 °C เป็นเวลา 24 ชั่วโมง เก็บใส่บรรจุภัณฑ์ในถุงพลาสติกแบบไล่อากาศ ทึบแสง

2. การเตรียมผงจากดอกดาวเรือง นำดอกดาวเรืองมาล้างให้สะอาด แล้วนำกลีบดอกมาทำให้มีขนาดเล็กด้วยกรรไกร จากนั้นนำไปอบด้วยเครื่องอบที่อุณหภูมิ 60 °C เป็นเวลา 2 วัน เมื่อแห้งแล้วนำมาบด ร่อนผ่านตะแกรงขนาด 0.5 mm ทำให้ได้ผงดอกดาวเรือง ซึ่งผงดาวเรือง 5 g 10 g และ 20 g นำไปแช่ใน แอลกอฮอล์ 70% ในอัตราส่วน 1 g:10 ml เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ป้องกันไม่ให้ถูกแสง ทำการกรองเอาส่วนน้ำ นำไปผสมกับน้ำกลั่นให้ได้ปริมาตร 180 ml ผสมกับอาหารกุ้งเบอร์ 0 ขนาด 300 g คลุกให้เข้ากัน นำเข้าเครื่อง อัดอาหารอัตโนมัติหั่นอาหารเป็นท่อนๆ ให้มีขนาดพอเหมาะกับการอบที่ 60 °C เป็นเวลา 24 ชั่วโมง เก็บใส่บรรจุภัณฑ์ในถุงพลาสติกแบบใสอากาศ

3.3.2 การเตรียมสารสกัดแคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรือง

1. นำดอกดาวเรืองมาล้างให้สะอาด แล้วนำกลีบดอกมาทำให้มีขนาดเล็กด้วยกรรไกร จากนั้นนำไปอบด้วยเครื่องอบที่อุณหภูมิ 60 °C เป็นเวลา 2 วัน เมื่อแห้งแล้วนำมาบด ร่อนผ่านตะแกรงขนาด 0.5 mm ทำให้ได้ผงดอกดาวเรือง จากนั้นนำผงดอกดาวเรืองเก็บใส่บรรจุภัณฑ์ในถุงพลาสติกแบบใสอากาศ สกัดหาสาร แคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรืองเพื่อตรวจหาปริมาณสารแคโรทีนอยด์รวม (total carotenoid content) ก่อนทำการทดลอง

2. การหาปริมาณสารแคโรทีนอยด์รวม โดยชั่งตัวอย่าง 0.1 กรัมใส่ลงใน Eppendorf เต็ม สารสกัด 1 ml ที่เตรียมจาก Petroleum ether, Acetone และน้ำกลั่น ในอัตราส่วน 45:225:30 และเติม Butylated hydroxytoluene (BHT) 0.01 ml โดยเตรียมจาก Butylated hydroxytoluene (BHT) 0.05 g ละลายใน Ethanol 70% 10 ml แล้วคนให้เข้ากัน จากนั้นนำไปเขย่าให้เข้ากันเป็นเวลา 1 นาที ด้วย vortex แยกส่วนใสด้านบนใสหลอด ป้องกันไม่ให้ถูกแสงทำการสกัดจนสารละลายไม่มีสี บันทึกปริมาณสารสกัดที่ใช้ แล้วกรองด้วยกระดาษกรองเบอร์ 1 นำส่วนที่กรองได้ไปวัดค่าการดูดกลืนแสง ด้วยเครื่องวัดค่าการดูดกลืนแสง ที่มีความยาวคลื่น 442 นาโนเมตร และใช้คิวเวตแก้วในการวัดค่าการดูดกลืนแสง โดยใช้ Petroleum ether เป็นแบลนด์ (blank) และคำนวณปริมาณสารแคโรทีนอยด์รวมจากสมการ Total Carotenoid Content ($\mu\text{g/g}$) = $A \times \text{ปริมาตร (ml.)} \times 10^4 / A_{\text{cm}}$ * น้ำหนักตัวอย่าง (กรัม) $A = \text{Absorbance (nm.)}$ ปริมาตร = ปริมาตรรวมของสารที่ใช้สกัด $A_{\text{cm}} = \text{Absorbance Coefficient Of Beta-Carotenoid ใน Petroleum ether} = 2592$

3.3.3 การเตรียมสารสกัดแอนโทไซยานินจากดอกอัญชัน

1. นำดอกอัญชันมาล้างให้สะอาด แล้วดอกมาทำให้มีขนาดเล็กด้วยกรรไกร จากนั้นนำไปอบ ด้วยเครื่องอบที่อุณหภูมิ 60 °C เป็นเวลา 2 วัน เมื่อแห้งแล้วนำมาบด ร่อนผ่านตะแกรงขนาด 0.5 มิลลิเมตร ทำให้ได้ผงดอกอัญชัน จากนั้นนำผงดอกอัญชันเก็บใส่บรรจุภัณฑ์ในถุงพลาสติกแบบใสอากาศ สกัดหาสาร

แอนโทไซยานินจากดอกอัญชันเพื่อตรวจหาปริมาณสารแอนโทไซยานินรวม (Total Anthocyanin) ก่อนทำการทดลอง

2. การหาปริมาณสารแอนโทไซยานินรวม ซั่งตัวอย่าง 0.1 กรัม เติม Methanol-1%HCL ที่เตรียมจาก Methanol 450 ml + HCL 4.5 ml ปริมาตร 1 ml ใส่ในหลอด Eppendorf เขย่าด้วย Vortex ประมาณ 1 นาที แล้วนำเข้าเครื่อง Centrifuge ควบคุมอุณหภูมิ 4 °C ความเร็ว 3500 รอบ นาน 5 นาที แยกส่วนใสด้านบนในหลอด Centrifuge ฝาเกลียว 10 ml. ป้อนกันแสง ล้างตะกอนที่ก้นหลอดตามวิธีเดิม ซ้ำจนครบ 3 รอบ หรือจนสารละลายไม่มีสีบันทึกปริมาตรของ Methanol-1%HCL ที่ใช้ นำส่วนใสที่ได้มารองรวมกันกรองด้วยกระดาษกรองเบอร์ 1 นำสารสกัดที่ได้ปริมาตร 3 ml เติมน้ำกลั่น 2 ml แล้วเขย่า เติม Chloroform 5 ml เขย่านำเข้าเครื่อง Centrifuge ควบคุมอุณหภูมิ 4 °C ความเร็ว 3500 รอบ นาน 5 นาที สารสีจะแยกชั้นกับ Chloroform ค่อยๆใช้ Micro-Pipette ขนาด 1 ml ดูดตัวอย่างที่มีสีลงในหลอดทดลองใหม่ปริมาตร 4 ml ระวังอย่าให้ตะกอนฟุ้งกระจาย เติมสารผสม (Methanol-1%HCL; 60:40) ลงไป 4 ml วัดค่าการดูดกลืนแสงที่ 510 และ 700 นาโนเมตร โดยการใช้สารผสมเป็น Blank แล้วทำการคำนวณ Total Anthocyanin (TAC) $A = A_{510} - A_{700}$ TAC(mg/100gตัวอย่าง) = $(A/226900) * 449.2 * \text{dilution factor} * (\text{ปริมาตรสารตัวอย่าง} / \text{น้ำหนักพืช}) * 100$

3.3.4 การดำเนินการทดลอง

1. นำกุ้งแยกลงถึงพลาสติก เติมน้ำและให้ออกซิเจน และให้อาหารกุ้งทุกวัน โดยให้อาหารกุ้ง 3% ต่อน้ำหนักตัว วันละ 2 มื้อในเวลา 08.00 น. และ 18.00 น. ตามลำดับ เปลี่ยนถ่ายน้ำทุกสัปดาห์
2. ศึกษาประสิทธิภาพการเสริมสารสีในตัวกุ้งเครฟิชจากอาหารที่ผสมด้วยสารสกัดแคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรือง โดยการสกัดสารแคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรือง 5g, 10g และ 20g และศึกษาประสิทธิภาพการเสริมสารสีในตัวกุ้งเครฟิชจากอาหารที่ผสมด้วยสารสกัดแอนโทไซยานินจากดอกอัญชัน โดยการสกัดสารแอนโทไซยานินจากดอกอัญชัน 25g, 50g และ 100g
3. ตรวจสอบคุณภาพน้ำ ในถังทดลองโดยวัดพารามิเตอร์ต่างๆทุกสัปดาห์ ได้แก่ อุณหภูมิ ค่าออกซิเจนละลายในน้ำ ความเป็นกรดต่าง ปริมาณสารอาหาร (ไนเตรท ไนไตรท์ และแอมโมเนีย)

3.4 การบันทึกข้อมูล

3.4.1 บันทึกน้ำหนัก วัดความยาวก่อนและหลังการทดลอง คำนวณหาอัตราการรอด และอัตราการเติบโต จำเพาะ ด้วยสมการดังต่อไปนี้

$$\text{อัตราการรอด} = \frac{\text{จำนวนกุ้งที่เหลือ}}{\text{จำนวนกุ้งเริ่มต้น}} * 100$$

$$\text{อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนัก (FCR)} = \frac{\text{น้ำหนักอาหารที่ให้}}{\text{น้ำหนักของกุ้งที่เพิ่มขึ้น}}$$

3.4.2 บันทึกข้อมูลวัดความเข้มข้นเมื่อสิ้นสุดการทดลอง วิเคราะห์ปริมาณสารสีในตัวกุ้ง

3.4.3 บันทึกคุณภาพน้ำค่า อุณหภูมิ DO, pH, แอมโมเนีย ไนโตรท์ ไนเตรท

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลการเจริญเติบโต และ อัตราการรอด ที่ได้มาวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.6 สถานที่ทำการทดลอง

ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทที่ 4

ผลการทดลองและวิจารณ์

4.1 ผลของการเสริมสารสีต่อการเจริญเติบโต ความยาว และอัตราการรอด

4.1.1 น้ำหนักเฉลี่ยของกุ้งที่กินอาหารที่ผสมดอกอัญชัน

จากการทดลองพบว่าน้ำหนักเฉลี่ยเริ่มต้น 0.49 ± 0.11 g น้ำหนักเฉลี่ยสุดท้ายในกลุ่มที่ไม่ผสมอัญชันเท่ากับ 3.05 ± 0.03 g และกลุ่มที่ผสมสารสกัดอัญชันในระดับ 25, 50 และ 100 g/kg อาหาร มีน้ำหนักเฉลี่ยเมื่อสิ้นสุดการทดลองที่ 90 วัน เท่ากับ 3.10 ± 0.04 , 3.11 ± 0.05 , 3.16 ± 0.06 ตามลำดับ โดยแต่ละกลุ่มมีอัตราการเจริญเติบโต เท่ากับ 15.19 ± 0.04 , 15.30 ± 0.04 , 15.42 ± 0.26 , 15.46 ± 0.23 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) (ตารางที่ 1 และ ภาพที่ 4)

ตารางที่ 1 น้ำหนักเฉลี่ย และอัตราการเติบโตจำเพาะของกุ้งเครพิชในอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับต่างๆ

ปริมาณอัญชันที่ผสมในอาหาร (g/kg)	น้ำหนักเฉลี่ย (กรัม)		อัตราการเติบโตจำเพาะ (%/สัปดาห์)
	เริ่มต้น	สุดท้าย	
0	0.49 ± 0.00	3.05 ± 0.03	15.19 ± 0.04
25	0.50 ± 0.01	3.10 ± 0.04	15.30 ± 0.04
50	0.49 ± 0.01	3.11 ± 0.05	15.42 ± 0.26
100	0.49 ± 0.01	3.16 ± 0.06	15.46 ± 0.23
F-test	ns	ns	ns

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$)

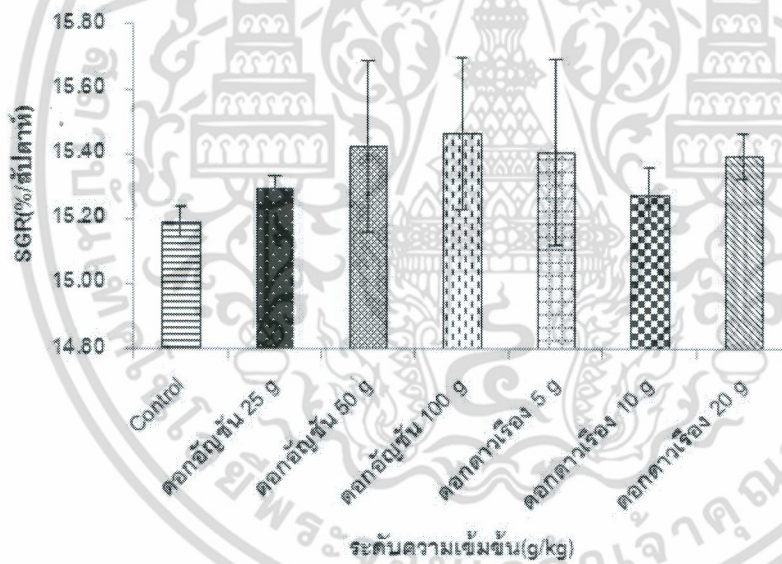
4.1.2 น้ำหนักเฉลี่ยของกุ้งที่กิน อาหารที่ผสมดอกดาวเรือง

จากการทดลองพบว่าน้ำหนักเฉลี่ยเริ่มต้น 0.49 ± 0.11 g น้ำหนักเฉลี่ยสุดท้ายในกลุ่มที่ไม่ผสมดาวเรืองเท่ากับ 3.05 ± 0.03 g และกลุ่มที่ผสมสารสกัดดาวเรืองในระดับ 5, 10 และ 20 g/kg อาหาร มีน้ำหนักเฉลี่ยเมื่อสิ้นสุดการทดลองที่ 90 วัน เท่ากับ 3.07 ± 0.06 , 3.08 ± 0.03 , 3.06 ± 0.02 ตามลำดับ โดยแต่ละกลุ่มมีอัตราการเจริญเติบโต เท่ากับ 15.19 ± 0.04 , 15.41 ± 0.29 , 15.27 ± 0.08 , 15.39 ± 0.27 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) (ตารางที่ 2 และ ภาพที่ 4)

ตารางที่ 2 น้ำหนักเฉลี่ย และน้ำหนักเพิ่มของกุ้งเครฟิชในอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับต่างๆ

ปริมาณดาวเรืองที่ผสม ในอาหาร (g/kg)	น้ำหนักเฉลี่ย (กรัม)		น้ำหนักเพิ่มเฉลี่ย (กรัม)
	เริ่มต้น	สุดท้าย	
0	0.49±0.00	3.05±0.03	15.19±0.04
5	0.48±0.01	3.07±0.06	15.41±0.29
10	0.49±0.01	3.08±0.03	15.27±0.08
20	0.48±0.00	3.06±0.02	15.39±0.27
F-test	ns	ns	ns

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$)

ภาพที่ 4 อัตราการเจริญเติบโตจำเพาะของกุ้งเครฟิชในอาหารที่ผสมด้วยดอกอัญชันและดอกดาวเรือง

4.1.3 ความยาวของกุ้งที่กินอาหารผสมดอกอัญชัน

จากการทดลองพบว่าความยาวเฉลี่ยเริ่มต้น ความยาวเฉลี่ยสุดท้าย และความยาวเพิ่มของกุ้งเครฟิชที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับความเข้มข้น 0, 25, 50, 100 g/kg ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ความยาวเฉลี่ย และความยาวเพิ่มของกึ่งเครฟิซในอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ ระดับต่างๆ

ปริมาณอัญชันที่ผสมใน อาหาร (g/kg)	ความยาวเฉลี่ย (cm.)		ความยาวเฉลี่ยเพิ่มขึ้น (cm.)
	เริ่มต้น	สุดท้าย	
0	2.6± 0.06	4.92± 0.13	2.30± 0.11
25	2.66±0.04	5.06±0.15	2.40±0.12
50	2.56±0.04	4.92±0.09	2.36±0.07
100	2.54±0.02	4.90±0.07	2.36±0.05
F-test	ns	ns	ns

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$)

โดยเมื่อเปรียบเทียบความยาวเฉลี่ยเริ่มต้นและความยาวเพิ่มของกึ่งเครฟิซในอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับต่างๆ พบว่าน้ำหนักเฉลี่ยเริ่มต้นในความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ 0, 25, 50 และ 100 g/kg เท่ากับ 2.6± 0.06, 2.66±0.04, 2.56±0.04 และ 2.54±0.02 ตามลำดับ และความยาวเพิ่มเฉลี่ยตั้งแต่เริ่มจนถึง 12 สัปดาห์มีค่าเท่ากับ 2.30 ±0.11, 2.40±0.12, 2.36±0.07 และ 2.36± 0.05 ตามลำดับ โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P>0.05$) (ตารางที่ 3และภาพที่5)

4.1.4 ความยาวของกึ่งที่กินอาหารที่ผสมดอกดาวเรือง

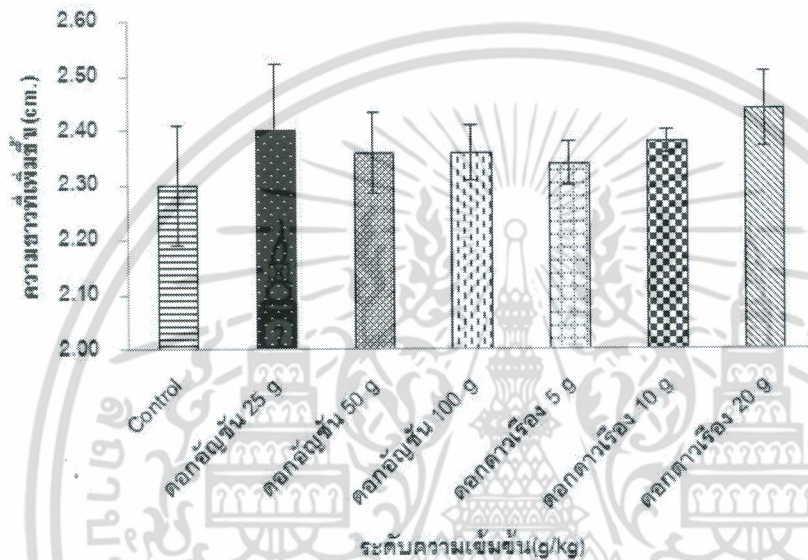
จากการทดลองพบว่าความยาวเฉลี่ยเริ่มต้น ความยาวเฉลี่ยสุดท้าย และความยาวเพิ่มของกึ่งเครฟิซที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับความเข้มข้น 0, 5, 10, 20 g/kg ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ความยาวเฉลี่ย และความยาวเพิ่มของกึ่งเครฟิซในอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับต่างๆ

ปริมาณดาวเรืองที่ผสม ในอาหาร (g/kg)	ความยาวเฉลี่ย (cm.)		ความยาวเฉลี่ยเพิ่มขึ้น (cm.)
	เริ่มต้น	สุดท้าย	
0	2.6± 0.06	4.92± 0.13	2.30± 0.11
5	2.64±0.07	4.98±0.04	2.34±0.04
10	2.62±0.04	5.00±0.03	2.38±0.02
20	2.56±0.05	5.00±0.07	2.44±0.07
F-test	ns	ns	ns

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$)

โดยเมื่อเปรียบเทียบความยาวเฉลี่ยเริ่มต้นและความยาวเพิ่มของกึ่งเครพิชในอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับต่างๆ พบว่าความเฉลี่ยเริ่มต้นในความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ 0, 5, 10 และ 20 g/kg เท่ากับ 2.6 ± 0.06 , 2.64 ± 0.07 , 2.62 ± 0.04 และ 2.56 ± 0.05 ตามลำดับ และความยาวเพิ่มเฉลี่ยตั้งแต่เริ่มจนถึง 12 สัปดาห์มีค่าเท่ากับ 2.30 ± 0.11 , 2.34 ± 0.04 , 2.38 ± 0.02 และ 2.44 ± 0.07 ตามลำดับ โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$) (ตารางที่ 4 และภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 ความยาวที่เพิ่มขึ้นของกึ่งเครพิชในอาหารที่ผสมดอกอัญชันและดอกดาวเรือง

4.1.5 อัตรารอดของกุ้งที่กินอาหารผสมดอกอัญชันและอาหารที่ผสมดอกดาวเรือง

อัตราการรอดของกุ้งเครพิชตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการทดลอง (12 สัปดาห์) ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$) คือเท่ากับ 91.67% โดยเมื่อเปรียบเทียบอัตราการรอดของกุ้งเครพิชที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับ 0, 25, 50 และ 100 g/kg พบว่ามีค่าเท่ากับ 91.67 ± 4.17 , 91.67 ± 8.33 , 91.67 ± 4.17 และ 91.67 ± 4.17 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) (ตารางที่ 5 และภาพที่ 6) และอัตราการรอดของกุ้งเครพิชที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับ 0, 5, 10 และ 20 g/kg พบว่ามีค่าเท่ากับ 91.67 ± 4.17 , 91.67 ± 8.33 , 91.67 ± 8.33 และ 91.67 ± 4.17 ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) (ตารางที่ 6 ภาพที่ 6)

ตารางที่ 5 อัตรารอดของกุ้งเครฟิชที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับต่างๆ

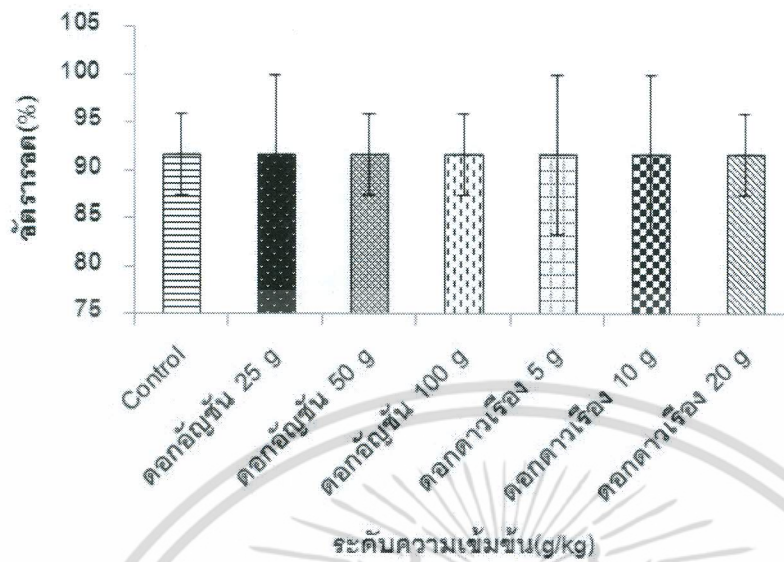
ปริมาณดอกอัญชันที่ผสมในอาหาร (g/kg)	อัตรารอด (%)
0	91.67±4.17
25	91.67±8.33
50	91.67±4.17
100	91.67±4.17
F-test	ns

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$)

ตารางที่ 6 อัตรารอดของกุ้งเครฟิชที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับต่างๆ

ปริมาณดอกดาวเรืองที่ผสมในอาหาร (g/kg)	อัตรารอด (%)
0	91.67±4.17
5	91.67±8.33
10	91.67±8.33
20	91.67±4.17
F-test	ns

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$)

ภาพที่ 6 อัตรายอดของกุ้งเครฟิชที่เลี้ยงด้วยอาหารที่ผสมดอกอัญชันและดอกดาวเรืองที่ระดับความเข้มข้นต่างๆ

4.2 ผลของดอกอัญชันและดอกดาวเรืองต่อสีของกุ้งเครฟิช

ในการเลี้ยงกุ้งเครฟิชด้วยอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับความเข้มข้น 0, 25, 50, 100 g/kg อาหารและอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับความเข้มข้น 0, 5, 10, 20 g/kg อาหาร พบว่ากุ้งเครฟิชที่อยู่ในกลุ่มอาหารที่ผสมดอกอัญชันกลุ่มที่ให้สีมากที่สุด คือ กลุ่มที่ผสมดอกอัญชัน 100 g/kg อาหาร จะให้สีออกมาคือสีน้ำเงิน ส่วนในกลุ่มอื่นๆจะให้สีออกมาน้อย และในกลุ่มควบคุมจะไม่มีสี ส่วนในกลุ่มอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองกลุ่มที่ให้สีเด่นชัดมากที่สุด คือ กลุ่มที่ผสมดอกดาวเรือง 20 g/kg อาหาร จะให้สีออกมาคือ สีน้ำเงินเข้ม ส่วนในกลุ่มอื่นๆก็จะแสดงสีออกมาในปริมาณน้อย และในกลุ่มควบคุมจะไม่มีสี

control

B100

B50

B25

ภาพที่ 7 เปรียบเทียบสีกิ้งเครฟิระหว่างการพัฒนาหลังจากที่ให้อาหารเป็นเวลา 12 สัปดาห์ โดยให้อาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับต่างกัน (control:อาหารสำเร็จรูปที่ไม่ผสมอัญชัน , B100:ผสมอัญชัน 100 กรัม , B50:ผสมอัญชัน 50 กรัม, B25:ผสมอัญชัน 25 กรัม)

control

M20

M10

M5

ภาพที่ 8 เปรียบเทียบสีกึ่งเครฟิระหว่างการทดลองหลังจากที่ให้อาหารเป็นเวลา 12 สัปดาห์โดยให้อาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ระดับต่างกัน (control:อาหารสำเร็จรูปที่ไม่ผสมดาวเรือง , M20:ผสมดาวเรือง 20 กรัม , M10:ผสมดาวเรือง 10 กรัม M5:ผสมดาวเรือง 5 กรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อ 20 และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 การหาปริมาณแอนโทไซยานินในอาหาร

4.3.1 ปริมาณแอนโทไซยานินก่อนผสมและหลังผสมลงในอาหาร

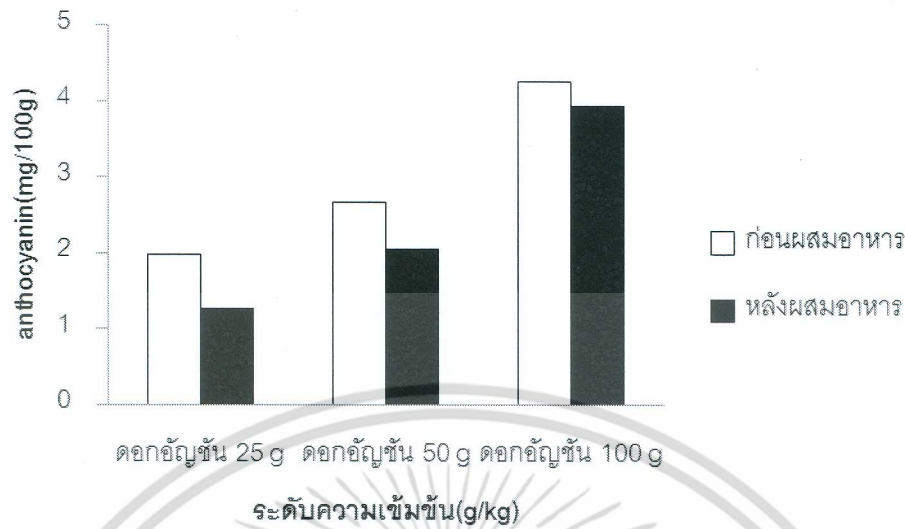
ผลการทดลองการหาปริมาณแอนโทไซยานินก่อนผสมและหลังผสมลงในอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ความเข้มข้นแตกต่างกัน 4 ระดับ คือ ชูดควบคุม, ความเข้มข้นในสารสกัด 25g/kg, ความเข้มข้นในสารสกัด 50g/kg และความเข้มข้นในสารสกัด 100g/kg ซึ่งระดับความเข้มข้นที่ผสมอาหารของดอกอัญชันมีอิทธิพลต่อปริมาณสารแอนโทไซยานินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

ตารางที่ 7 ปริมาณสารแอนโทไซยานินผสมอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ความเข้มข้นต่างๆ

ปริมาณดอกอัญชันที่ผสมในอาหาร (g/kg)	ปริมาณสารแอนโทไซยานินก่อนผสมอาหาร ($\mu\text{g/g}$ ของอาหาร)	ปริมาณสารแอนโทไซยานินหลังผสมอาหาร ($\mu\text{g/g}$ ของอาหาร)
25	1.9 ± 0.00^c	1.3 ± 0.00^c
50	2.7 ± 0.00^b	2.1 ± 0.00^b
100	4.3 ± 0.00^a	3.9 ± 0.00^a
F-test	*	*

หมายเหตุ * หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปริมาณสารแอนโทไซยานินก่อนผสมอาหารที่ความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชันในระดับต่างๆ พบว่า ปริมาณสารแอนโทไซยานินมากที่สุดในความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชัน 100 g/kg อาหาร รองลงมาคือความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชัน 50 g/kg อาหาร และความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชัน 25 g/kg อาหาร มีปริมาณสารแอนโทไซยานินน้อยที่สุด โดยปริมาณสารแอนโทไซยานินเท่ากับ 4.3 ± 0.00 , 2.7 ± 0.00 และ $1.9 \pm 0.00 \mu\text{g/g}$ อาหาร ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) (ตารางที่ 7 และภาพที่ 9) และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปริมาณสารแอนโทไซยานินหลังผสมอาหารที่ความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชันในระดับต่างๆ พบว่า ปริมาณสารแอนโทไซยานินมากที่สุดในความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชัน 100 g/kg อาหาร รองลงมาคือความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชัน 50 g/kg อาหาร และความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชัน 25 g/kg อาหาร มีปริมาณสารแอนโทไซยานินน้อยที่สุด โดยปริมาณสารแอนโทไซยานินเท่ากับ 3.9 ± 0.00 , 2.1 ± 0.00 และ $1.3 \pm 0.00 \mu\text{g/g}$ อาหาร ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) (ตารางที่ 7 และภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 ปริมาณสารแอนโทไซยานินก่อนผสมและหลังผสมอาหารที่มีอยู่ในอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ระดับความเข้มข้นต่างๆ

4.4 การหาปริมาณแคโรทีนอยด์ในอาหาร

4.4.1 ปริมาณแคโรทีนอยด์ก่อนผสมและหลังผสมลงในอาหาร

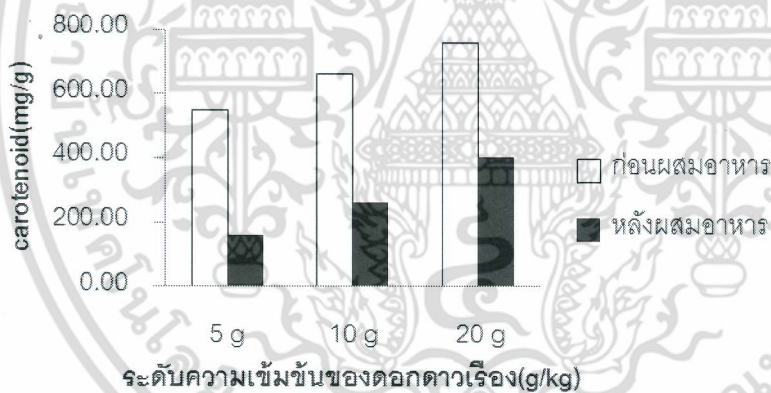
ผลการทดลองการหาปริมาณแคโรทีนอยด์ก่อนผสมและหลังผสมลงในอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ความเข้มข้นแตกต่างกัน 4 ระดับ คือ ชุดควบคุม , ความเข้มข้นในสารสกัด 5 g/kg, ความเข้มข้นในสารสกัด 10g/kg และความเข้มข้นในสารสกัด 20g/kg ซึ่งระดับความเข้มข้นที่ผสมอาหารของดอกดาวเรืองมีอิทธิพลต่อปริมาณสารแคโรทีนอยด์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

ตารางที่ 8 ปริมาณสารแคโรทีนอยด์ผสมอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ความเข้มข้นต่างๆ

ปริมาณดอกดาวเรืองที่ผสมในอาหาร (g/kg)	ปริมาณสารแคโรทีนอยด์ก่อนผสมอาหาร	ปริมาณสารแคโรทีนอยด์ก่อนผสมอาหาร
	($\mu\text{g/g}$ ของอาหาร)	($\mu\text{g/g}$ ของอาหาร)
5	550 \pm 0.01 ^c	160 \pm 0.00 ^c
10	660 \pm 0.00 ^b	260 \pm 0.01 ^b
20	760 \pm 0.00 ^a	400 \pm 0.01 ^a
F-test	*	*

หมายเหตุ * หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปริมาณสารแคโรทีนอยด์ก่อนผสมอาหารที่ความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองในระดับต่างๆ พบว่า ปริมาณสารแคโรทีนอยด์มากที่สุดในความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกดาวเรือง 20 g/kg อาหาร รองลงมาคือความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกดาวเรือง 10 g/kg อาหาร และความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชัน 5 g/kg อาหาร มีปริมาณสารแคโรทีนอยด์น้อยที่สุด โดยปริมาณสารแคโรทีนอยด์เท่ากับ 0.76 ± 0.00 , 0.66 ± 0.00 และ 0.55 ± 0.01 mg/100g อาหาร ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) (ตารางที่ 8 และภาพที่ 10) และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปริมาณสารแคโรทีนอยด์หลังผสมอาหารที่ความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองในระดับต่างๆ พบว่า ปริมาณสารแคโรทีนอยด์มากที่สุดในความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกดาวเรือง 20 g/kg อาหาร รองลงมาคือความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกดาวเรือง 10 g/kg อาหาร และความเข้มข้นของอาหารที่ผสมดอกอัญชัน 5 g/kg อาหาร มีปริมาณสารแคโรทีนอยด์น้อยที่สุด โดยปริมาณสารแคโรทีนอยด์เท่ากับ 400 ± 0.01 , 260 ± 0.01 และ 160 ± 0.00 $\mu\text{g/g}$ อาหาร ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) (ตารางที่ 8 และภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 ปริมาณสารแคโรทีนอยด์ก่อนผสมและหลังผสมอาหารที่มีอยู่ในอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ ระดับความเข้มข้นต่างๆ

4.5 สารสีในกุ้ง

โดยทั่วไปแล้วกลุ่มครัสเตเชียนจะพบสารสีในชั้นเปลือกกุ้ง ซึ่งเรามักจะพบสารสีแตกต่างกันในกุ้งแต่ละชนิด ไม่ว่าจะเป็นสีน้ำเงิน สีส้ม สีแดง และสีอื่น ๆ แต่กุ้งที่เราใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กุ้งในกลุ่มเครฟิช หรือที่เรียกกันสั้นๆว่า กุ้งเดช (Destructor) มีสีของเปลือกคือมีสีน้ำเงิน จากการทดลองโดยใช้อาหารที่ผสมดอกอัญชันและอาหารที่ผสมดอกดาวเรือง (ตารางที่ 9)

(a)

(b)

(c)

ภาพที่ 11 ลักษณะของกุ้งที่ใช้ในการทดลอง :ลักษณะการออกไข่ของแม่พันธุ์กุ้ง (ภาพa,b) ลักษณะกุ้งที่ทดลองในระยะเวลา 90 วัน (ภาพ c)

ตารางที่ 9 สารสีในกุ้งของอาหารที่ผสมดอกอัญชันและดอกดาวเรือง

สูตรอาหาร	anthocyanin (µg/g)	carotenoid(µg /g)
Control	0.136±0.00 ^g	14.8±0.00 ^g
ดอกอัญชัน 25 g	0.856±0.00 ^c	15.9±0.00 ^f
ดอกอัญชัน 50 g	0.973±0.00 ^b	17.7±0.00 ^e
ดอกอัญชัน 100 g	1.07±0.00 ^a	19.5±0.00 ^d
ดอกดาวเรือง 5 g	0.545±0.00 ^f	2.38±0.00 ^c
ดอกดาวเรือง 10 g	0.681±0.00 ^e	3.52±0.00 ^b
ดอกดาวเรือง 20 g	0.776±0.00 ^d	4.12±0.00 ^a
F-test	*	*

หมายเหตุ * หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

การทดลองพบว่าสารสีในกุ้งของกลุ่มอาหารที่ผสมดอกอัญชันกลุ่มที่มีสารแอนโทไซยานินมากที่สุด คือ กลุ่มที่มีการผสมอาหารด้วยดอกอัญชันที่ 100 g มีสารแอนโทไซยานินเท่ากับ 1.07±0.00 µg/g และสารสีในกุ้งของกลุ่มอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองกลุ่มที่มีสารแคโรทีนอยด์มากที่สุด คือ กลุ่มที่มีการผสมอาหารด้วยดอกดาวเรืองที่ 20 g มีสารแคโรทีนอยด์เท่ากับ 4.12±0.00 µg/g

(a)

(b)

ภาพที่ 12 ลักษณะของพ่อแม่พันธุ์กุ้งแดง: พ่อพันธุ์กุ้งแดง(a) แม่พันธุ์กุ้งแดง (b)

จากการทดลองการเลี้ยงกุ้งเครฟิช มีความสอดคล้องกับ Wade et al.(2008) กล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงสีในครัสเตเชียเกิดขึ้นบริเวณชั้นใต้เปลือกพบว่าอาหารที่มีการเสริมแคโรทีนอยด์ในปริมาณสูงมีการเพิ่มสีของกุ้งมังกรและมีความสอดคล้องกับ Kalinowski et al. (2005) ทำการทดลองอาหารที่ผสมแคโรทีนอยด์จากเปลือกกุ้งที่ระดับความเข้มข้น 20 และ 40 mg/kg. เป็นระยะเวลา 105 วัน พบว่าความเข้มของสีกุ้งจะเพิ่มขึ้นตามระดับความเข้มข้นของปริมาณแคโรทีนอยด์ที่ได้รับจากการผสมลงในอาหาร และระยะเวลาในการกินอาหาร

4.6 คุณภาพน้ำ

ในการตรวจสอบคุณภาพน้ำ น้ำที่เก็บมาจากการลองเลี้ยงกุ้งเป็นระยะเวลา 90 วัน โดยมีการเก็บน้ำมาตรวจสอบคุณภาพน้ำทุกสัปดาห์ ซึ่งพบค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ดังนี้

ค่าอุณหภูมิอยู่ในช่วง 28.55-28.82 องศาเซลเซียส ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำอยู่ในช่วง 5.5-6.31 มิลลิกรัมต่อลิตร ความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ในช่วง 8.09-8.17 แอมโมเนีย-ไนโตรเจนอยู่ในช่วง 0.07-0.08 มิลลิกรัมต่อลิตร ไนโตรท-ไนโตรเจนอยู่ในช่วง 0.04-0.06 มิลลิกรัมต่อลิตร และไนเตรท-ไนโตรเจนอยู่ในช่วง 2.48-2.58 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งเป็นค่าที่วัดได้จากการเลี้ยงตลอดระยะเวลาการทดลอง

บทที่ 5

สรุปผลการทดลอง

จากการศึกษาการเพิ่มสีของกุ้งเครฟิชโดยการให้อาหารที่ผสมดอกอัญชันในระดับความเข้มข้น คือ 0,25,50,100 g/kg อาหาร และอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองในระดับความเข้มข้น คือ 0,5,10,20 g/kg อาหาร พบว่าในปริมาณอาหารที่ผสมดอกอัญชันที่ 100 g/kg อาหารมีการแสดงออกของสีที่ดีที่สุดโดยสีที่ได้ออกมา คือ มีสีน้ำเงิน เมื่อเทียบกับชุดการทดลองอื่นจะสามารถเห็นสีได้ชัดเจนกว่า โดยมีปริมาณสารแอนโทไซยานิน เท่ากับ $3.934 \pm 0.00 \mu\text{g/g}$ อาหาร มีน้ำหนักเพิ่มเฉลี่ย $2.67 \pm 0.06 \text{ g}$ และมีอัตราการรอดเท่ากับ $91.67 \pm 4.17\%$ ซึ่งเราพบว่าปริมาณแอนโทไซยานินที่มีอยู่ในดอกอัญชันมีอิทธิพลต่อการแสดงออกสีในกุ้งเครฟิชเมื่อเทียบกับชุดการทดลองอื่นโดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ส่วนอาหารที่ผสมดอกดาวเรืองมีการแสดงออกของสีที่ดีที่สุด คือ อาหารที่ผสมดอกดาวเรืองที่ 20 g/kg อาหาร มีการแสดงออกของสีเป็นสีน้ำเงินเข้มเมื่อเทียบกับชุดการทดลองอื่นจะสามารถเห็นสีได้ชัดเจนกว่า โดยมีปริมาณสารแคโรทีนอยด์เท่ากับ $400 \pm 0.01 \mu\text{g/g}$ มีน้ำหนักเพิ่มเฉลี่ย $2.57 \pm 0.02 \text{ g}$ และมีอัตราการรอดเท่ากับ $91.67 \pm 4.17 \%$ ซึ่งเราพบว่าปริมาณแคโรทีนอยด์ที่มีอยู่ในดอกดาวเรืองมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของสีในกุ้งเครฟิชเมื่อเทียบกับชุดการทดลองอื่นโดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ดังนั้นการศึกษาปริมาณสารแคโรทีนอยด์จากดอกดาวเรืองที่ผสมในอาหารในระดับที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตและเร่งสีของกุ้งเครฟิช (destructor) จะเป็นแนวทางในการพัฒนาเทคนิคการเลี้ยงกุ้งสวยงามเพื่อเพิ่มมูลค่าในเชิงพาณิชย์ต่อไปได้ ในอนาคตซึ่งกุ้งชนิดนี้ถ้ามีสีที่เข้มมากจะสามารถนำไปขายได้ราคาที่สูงกว่ากุ้งที่มีสีที่อ่อนกว่า และจะทำให้ต้นทุนในการเลี้ยงลดลงอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ ดวงมาลย์. 2535. การสกัดแอนโทไซยานินจากดอกอัญชัน *Clitoria ternatea* L. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุไรทิพย์ หวังสินทวีกุล. 2545. สีจากดอกอัญชัน *Clitoria ternatea*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Austin C.M. , P.L. Jones , P.L. F. Stagnitti and B.D. Mitchell. 1997. Response of the
yabby, *Cherax destructor* Clark, to natural and artificial diets: phenotypic variation in
juvenile growth. *Aquaculture* 149 :39-46.
- Buyukcapar, H.M., M.Yanar and Y.Yanar. 2005. Pigmentation of rainbow trout (*Oncorhynchus
mykiss*) with carotenoids from marigold flower (*Tagetes erecta*) and red pepper
(*Capsicum annuum*). *Turk. J. Vet. Anim. Sci.* 31(1):7-12.
- Ezhil, J., C.Jeyanthi and M. Narayanan. 2008. Marigold as a carotenoid source on pigmentation
and growth of red Swordtail, *Xiphophorus helleri*. *Turkish Journal of Fisheries and
Aquatic Sciences*, 8: 99-102.
- Hiemori, M., E. Koh and A.E. Mitchell. 2009. Influence of cooking on anthocyanins in black
rice (*Oryza sativa* L. japonica var. SBR). *J. agric. food chem.* 57: 1908-1914.
- Kalinowski, C.T., L.E. Robiana, H. Fernandez-Palacios, D. Schuchardt and M.S. Izquierdo. 2005.
Effect of different carotenoid sources and their dietary levels on red porgy (*Pagrus pagrus*)
growth and skin colour. *Aquaculture*. 244: 223-231.
- Lazze, M.C., M. Savio, R. Pizzala, O. Cazzalini, P. Perucca, A.I. Scovassi, L.A. Stivala and
L. Bianchi. 2004. Anthocyanins induce cell cycle perturbations and apoptosis in different
human cell lines. *Carcinogenesis* 25: 1427-1433.
- Lewis, D.H., S.J. Bloor and K.E. Schwin. 1998. Flavonoid and carotenoid pigments in flower
tissue of *Sandersonia aurantiaca* (Hook). *Scientia Horticulture* 72:179- 192.
- Mori, K. 2007. Loss of anthocyanins in red-wine grape under high temperature. *Journal of
experimental Botany*. 58(8): 1935-1945.
- Parisenti, J., L. H. Beirao., J. L. Mourino., F. N. Vieira., C. C. Buglione and M. Maraschim. 2011.
Effect of background color on shrimp pigmentation. *Bol. Inst. Pesca*. 37(2): 177 – 182.

- Terahara, N., K.Toki, N., Saito., T.Honda., T.Matsui and Y.Osajima. 1998.Eight new anthocyanins,Ternatins C1-C5 and D3 and preternatins A3 and C4 from yong *Clitoria Ternatea* flowers.Journal of natural product.61(11):1361-1367.
- Wade, N. M., R. M. Smith., B. M. Degnan and M. R. Hall. 2008. Control of shell colour changes in the lobster, *Panulirus Cygnus*. The Journal of Experimental Biology 211:1512-1519.
- Wade, N. M., A. Tollenaere., M. R. Hall and B. M. Degnan. 2009. Evolution of a novel carotenoid-binding protein responsible for crustacean shell color. Mol. Biol. Evol. 26(8):1851–1864.
- Wang, Y-J., Y-H Chien and C.H. Pan.2006. Effect of dietary supplementation of carotenoids on survival, growth, pigmentation, and antioxidant capacity of characins, *Hyphessobrycon callistus*. Aquaculture.261:641-648.

